

"וְהָיָה מִיָּדֵי זֶדֶד בְּזֶדֶדְךָ, וּמִיָּדֵי שְׁבֻת בְּשְׁבֻתוֹ"

And it shall come to pass that from one New Moon to another,
and from one Sabbath to another

(ישעיהו פרק סו פסוק כג)

לוח דינים ומנהגים לעדות ישראל אדר שני תשע"ט

7 במרץ 2019 – 5 באפריל 2019

המולד: יום רביעי בצהריים (6.3.2019) בשעה 12, 41 דקות ו-16 חלקים.
קידוש לבנה: ממוצאי שבת ב' בחודש (9.3.19) עד ליל חמישי י"ד בחודש (20.3.19) כל הלילה.
זמן קידוש לבנה לפי עדות המזרח: מליל חמישי ז' בחודש (13.3.19).

יום חמישי, ל' אדר א' (7.3.19): א' דראש חודש אדר ב' – תפילת ראש חודש.
יום שישי, ב' דראש חודש אדר ב', (8.3.19): תפילת ראש חודש.

זמני הדלקת נרות ביום שישי א' אדר ב' (8.3.19)

הדלקת נרות		הדלקת נרות		צאת השבת בישראל		הדלקת נרות			
18:43	מדריד	19:21	מלבורן	17:35	ניו יורק	18:18	ירושלים	17:06	ירושלים
19:02	מרבייה	18:07	יוהנסבורג	17:26	לוס אנג'לס	18:24	תל אביב	17:22	תל אביב
17:47	טורונטו	18:52	בואנוס איירס	18:15	פריס	18:20	באר שבע	17:24	באר שבע
16:21	וורשה	17:50	מוסקבה	17:23	לונדון	18:19	חיפה	17:14	חיפה
		17:37	רומא	18:01	אמסטרדם	18:19	אילת	17:13	אילת

שבת פרשת פקודי, ב' אדר ב' (9.3.19)

שבת הפסקה (ראשונה). קוראים לשבעה בפרשת השבוע ומפטירים במלכים א' ז, מ: "ויעש חירם... ותשלם כל המלאכה", ובפרק ח, א-ט: "אז יקהל", עד "מארץ מצרים".
במנחה קוראים לשלושה בפרשת ויקרא.

יום חמישי, ז' באדר ב' (14.3.19): יום הסתלקותו של משה רבנו ע"ה. אנשי "חברה קדישא" נוהגים להתענות כתענית ציבור ולעשות סעודה אחרי התענית. הם אומרים סליחות בשחרית, וקוראים בשחרית ובמנחה "ויחל". יום זה נקבע ליום זיכרון לחללי צה"ל שמקום קבורתם לא נודע.

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל שמקום קבורתם לא נודע

כמסורת שנים עברו "איחוד בתי הכנסת והקהילות בישראל ובתפוצות" פועל לזכרם של חללי צה"ל שמסרו נפשם להגנת עם ישראל ומקום קבורתם לא נודע.
גם השנה ישתתפו נציגי "איחוד בתי הכנסת והקהילות" בטקס הממלכתי בגן הנעדרים, הר הרצל ביום חמישי, ז' באדר ב' תשע"ט – 14.3.2019, בשעה 11:00.
לאחר הטקס, בשעה 12:00, בשיתוף עם מוסדות אריאל, רחוב הפסגה 5, בית וגן, ירושלים, יתקיים שיעורו של ראש ישיבת הר עציון הרב יעקב מדן בנושא: "הבאת שאול ובניו לקבורה ע"י אנשי יבש גלעד". * הציבור מוזמן

זמני הדלקת נרות ביום שישי ח' אדר ב' (15.3.19)

הדלקת נרות		הדלקת נרות		צאת השבת בישראל		הדלקת נרות			
18:51	מדריד	19:11	מלבורן	18:42	ניו יורק	18:23	ירושלים	17:11	ירושלים
19:09	מרבייה	18:00	יוהנסבורג	18:32	לוס אנג'לס	18:25	תל אביב	17:27	תל אביב
18:56	טורונטו	18:42	בואנוס איירס	18:26	פריס	18:25	באר שבע	17:29	באר שבע
16:33	וורשה	18:04	מוסקבה	17:35	לונדון	18:24	חיפה	17:20	חיפה
		17:45	רומא	18:14	אמסטרדם	18:24	אילת	17:18	אילת

שבת פרשת ויקרא, ט' אדר ב' (16.3.19) – פרשת זכור

מוציאים שני ספרי תורה. באחד קוראים לשבעה בפרשת השבוע. חצי קדיש. בספר שני קוראים למפטיר בסוף פרשת כי-תצא: "זכור". קריאה זו היא חובה מן התורה, ו"א שגם לנשים. הקורא יכין להוציא את הקהל, והשומעים יכונו לצאת. נשים שלא יכלו להגיע לקריאת זכור בבוקר, יגיעו למנחה, יוציאו ספר תורה, ויקראו להן פרשת זכור ללא ברכה. מי שהיה אנוס, ולא שמע קריאה של פרשת "זכור" בשבת, יכין לצאת ידי חובתו בקריאה של פורים. [יש נוהגים לקרוא הפסוק האחרון פעמיים: פעם זכר בצירי" ופעם זכר בסגול"ל (מ"ב תרפ"ה, "ח), ויש האומרים שאין ספק בקריאה ואין צורך לחזור]. יש להקפיד שהקורא פרשת זכור יהיה מבוגר שזקנו החל לצמוח - בגיל 17 לפחות.
מפטירים בשמואל א טו, ב: "כה אמר ה' פקדתי" עד טו, לד "גבעת שאול". אין קטן עולה למפטיר. אין אומרים אב הרחמים.
במנחה קוראים לשלושה בפרשת צו. אומרים צדקתך צדק.

יום ד', י"ג באדר (20.3.19), תענית אסתר. (תחילת הצום בירושלים, בעלות השחר - 4.15)
תענית ציבור: ענו בשמונה עשרה, סליחות, "אבינו מלכנו". "ויחל" בשחרית ובמנחה.

מנחה. אין אומרים "אבינו מלכנו". נוהגים לקיים זכר למחצית השקל שהיו שקלים בזמן הבית, ונותנים לצדקה לעניים 3 מטבעות כסף החוקיות באותה מדינה ונקראות "מחצית". (ומאחר שאין כל אחד יכול לתת 3 מטבעות כסף, הנהיגו בבתי הכנסת לשים 3 מטבעות של כסף בקערת צדקה, ומקנים אותם לכל איש תמורת נדבתו). סוף הצום [בירושלים]: 18.13 מי שהתענית קשה עליו, יכול לטעום לפני קריאת המגילה מזונות בשיעור של ביצה בלבד, ולשתות לפי צרכו.

היישובים החדשים בארץ דינם כערי הפרזים, ונוהגים פורים ביום י"ד; כל השכונות המחוברות לירושלים החדשה, והן סמוכות ונראות לה, נוהגות כירושלים, ביום ט"ו. המרוחקות ביותר נוהגות כפרזים, ביום י"ד. העיירות הישנות בא"י כגון: יפו, צפת, עכו, טבריה, לוד - שהן ספק מוקפות חומה מימות יהושע בן נון, קוראים את המגילה בברכה ביום י"ד, שהוא זמן קריאה לכל, ובט"ו בלי ברכה. משלוח מנות ומתנות לאביונים וסעודה נוהגים בשני הימים. [זמן הקריאה לבן ירושלים הנמצא בי"ד בעיר פרזים, ובדעתו לחזור לירושלים בט"ו, או לנמצא בי"ד אדר בספינה או במדבר - בכל אלה ישאל שאלת חכם].

פורים דפרזים, יום חמישי, י"ד באדר ב' (21.3.19): ערבית, בשמונה עשרה אומר "על הנסים" (שכן וזכר אחר שאמר "ברוך אתה ה' אינו חוזר). אחרי שמונה עשרה קדיש תתקבל. קריאת המגילה. הקורא פושט את המגילה כאיגרת (השומעים אינם צריכים) ומברך: "על מקרא מגילה", "שעשה נסים", "שהחיינו". אין להפסיק אפילו בכדי לענות "ברוך הוא וברוך שמו". הקורא יכול להוציא את השומעים בברכות ובקריאה, והשומעים יכונו לצאת. מי שלא שמע כמה מילים מהקורא יכול להשלימן לעצמו מספר מודפס. פרק ח פסוק יא, נוהגים לקרוא שתי פעמים, פעם אחת "להשמיד להרוג" ובפעם שנייה "להשמיד ולהרוג", וכן בפרק ט פסוק ב, פעם אחת "ואיש לא עמד בפניהם" ובפעם שנייה "ואיש לא עמד לפניהם". "עשרת בני המן" קורא בנשימה אחת. לאחר הקריאה גולל המגילה ומברך "הרב את ריבנו". הקורא ביחיד אינו מברך "הרב את ריבנו". הקהל אומר: "אשר הניא" ו"שושנת יעקב". "אתה קדוש". קדיש שלם בלי תתקבל. עליו. קדיש יתום. ברכו. אבל תוך שבעה, אם אין באפשרותו לקיים מנין בביתו, רשאי ללכת לבית הכנסת לקריאת המגילה ערבית ושחרית. נשים חייבות בקריאת המגילה, וראוי שתשמענה את הקריאה ברוב עם בבית הכנסת. מי ששמע מגילה, והוא קורא למי שלא שמע - דינו זה: אם קורא לנשים - תברך אחת הנשים את שלוש הברכות, ובברכה הראשונה תברך "לשמע מגילה" (רמ"א תרפט, ומ"ב). אם קורא לגברים - מברך הקורא או אחד השומעים את הברכה הרגילה: "על מקרא מגילה". בקריאה ביחיד אין מברכים "הרב את ריבנו". אם אין מי שיודע לקרוא בטעמים, יכול הקורא לקרוא בלי ניגון הטעמים, יעמיד לידו אדם שיעקוב אחרי הקריאה מספר מודפס, ויתקן את השגיאות. אשה יכולה להוציא את חברתה בקריאה. **בברכת המזון** אומר "על הנסים", ואם שכח אינו חוזר, אבל קודם "הרחמן הוא יזכנו" (או אחר "אל יחסרנו" - לדעת האדר"ת) יאמר: "הרחמן הוא יעשה לנו נסים וכו' בימי מרדכי ואסתר". ראוי להרבות קצת בסעודה גם בלילה.

שחרית: "על הנסים". אחרי חזרת הש"ץ חצי קדיש. קוראים לשלושה בפרשת בשלח: ויבא עמלק, חצי קדיש, "יהללו". מכניסים ס"ת לארון, (אין חולצים את התפילין לפני קריאת המגילה). קוראים את המגילה. יש לזכור **כי עיקר קריאת המגילה היא ביום**, ואין יוצאים ידי חובת הקריאה בקריאת הלילה. מברך 3 ברכות כמו בערב. בברכת "שהחיינו" יש לכונן גם על משלוח מנות וסעודת פורים. לאחר קריאת המגילה וגלילתה מברך הקורא: "הרב את ריבנו". הקהל אומר רק "שושנת יעקב". אשרי (ולא "למנצח") ובא לציין, קדיש תתקבל. שיר של יום: (תהלים כב): למנצח על אילת השחר. אין כאלוקינו. **משלוח מנות:** חובה לשלוח לאדם אחד שתי מנות הראויות לאכילה, ואפילו עני המתפרנס מן הצדקה חייב לשלוח. **מתנות לאביונים:** חובה לשלוח שתי מתנות לשני אביונים. אָבֵל חייב במשלוח מנות, אבל לא ישלחו לו. נשים חייבות, וישלחו אנשים לאנשים ונשים לנשים.

סעודה: עורכים סעודה אחרי מנחה גדולה, ויש הממשיכים עד הלילה כדי לסעוד קצת בשושן פורים. כיון שהתחיל ביום, אומר "על הנסים" בברכת המזון. המוקפין (אנשי ירושלים) אין אומרים "על הנסים" בתפילה ובברכת המזון, ולא אומרים תחנון ולמנצח... יענך.

פורים שושן ופורים דמוקפין [חומה בזמן יהושע], יום שישי, ט"ו בחודש (22.3.19): פורים שחוגגים בירושלים. ונוהגים בו כל דיני פורים. (ראה לעיל י"ד באדר). סעודת פורים מוקדמת בגלל ערב שבת. הפרזים לא אומרים "על הנסים" בט"ו, ולא אומרים תחנון, ולמנצח... יענך.

זמני הדלקת נרות ביום שישי ט"ו אדר ב' (22.3.19)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
18:58	מדריד	19:00	מלבורן	18:50	ניו יורק	18:28	ירושלים	17:16	ירושלים
19:15	מרבייה	17:52	יוהנסבורג	18:37	לוס אנג'לס	18:30	תל אביב	17:32	תל אביב
19:04	טורונטו	18:33	בואנוס איירס	18:37	פריס	18:29	באר שבע	17:33	באר שבע
16:45	וורשה	18:19	מוסקבה	17:47	לונדון	18:29	חיפה	17:25	חיפה
		17:53	רומא	18:25	אמסטרדם	18:28	אילת	17:22	אילת

שבת פרשת צו, ט"ז אדר ב' (23.3.19)

שבת הפסקה (שנייה). קוראים לשבעה בפרשת השבוע, ומפטירים ירמיהו ז, כא עד ח, ג: "עולותיכם ספו על זבחיכם" ומוסיפים ט, כב-כג "אל יתהלל חכם". **במנחה** קוראים לשלושה בפרשת שמיני.

ביום שישי כ"ב אדר ב' (29.3.19) עוברים לשעון קיץ

זמני הדלקת נרות ביום שישי כ"ב אדר ב' (29.3.19)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
19:05	מדריד	18:49	מלבורן	18:57	ניו יורק	19:33	ירושלים	18:20	ירושלים
19:21	מרבייה	17:45	יוהנסבורג	18:42	לוס אנג'לס	19:35	תל אביב	18:37	תל אביב
19:13	טורונטו	18:23	בואנוס איירס	18:47	פריס	19:34	באר שבע	18:38	באר שבע
16:57	וורשה	18:33	מוסקבה	17:59	לונדון	19:35	חיפה	18:30	חיפה
		18:01	רומא	18:38	אמסטרדם	19:32	אילת	18:26	אילת

שבת פרשת שמיני, כ"ג אדר ב' (30.3.19) - שבת פרה - שבת מברכין

מוציאים שני ספרי תורה, באחד קוראים בפרשת השבוע, חצי קדיש, ובשני למפטיר בפרשת חוקת מתחילתה ועד "תטמא עד הערב". הפטרה ביחזקאל לו, טז-לח "ויהי דבר ה' אלי לאמור" ועד סוף הפרק. אין מעלים קטן למפטיר. אין אומרים "אב הרחמים". מברכים חודש ניסן שיחול בשבת (6.4.19).

מולד חודש ניסן: ליל שישי (5.4.19) בשעה אחת אחר חצות, 25 דקות ו-17.

במנחה קוראים לשלושה בפרשת תזריע.

יום ה', כ"ח אדר ב' (4.4.19). המתענים בערב ראש חודש אומרים יום כפור קטן, אומרים תחנון ואבינו מלכנו. יש נוהגים להשתטח על קברי צדיקים. מי שיש לו יום זיכרון בחודש ניסן - עולה לקבר בערב ראש חודש, כי נמנעים מלעלות לבית הקברות בניסן. **יום שישי כ"ט אדר ב' (5.4.19):** ערב ראש חודש ניסן.

**ברכת חודש טוב ומבורך
דוד בן-נאה**

משולחן ההנהלה

חדש!!! צורבא מועדים... צורבא פרשה

מכון "צורבא מרבנן" * בראשות הרה"ג בן-ציון אלגזי הי"ו, פיתח תוכנית מיוחדת לבתי הכנסת כבתי מדרש. השלב הראשון שלה "צורבא מועדים" ללימוד מהמקורות עד ההלכות על המועדים. החוברת שהמכון סיים להכין תישלח אליכם בקרוב בע"ה, תופץ לכל בתי הכנסת בישראל. מהשנה הבאה נתחיל ללמוד את "צורבא פרשה" שתכלול מהלכים הלכתיים הנלמדים בפרשת השבוע. הרינו מביאים בפניכם מהקדמתו של הרב אלגזי הי"ו:

"... להעשיר ולרומם את הציבור שמתקבץ ומגיע לבית הכנסת ולתת להם בחינת בית מדרש בתוככי בית הכנסת, זוהי מעלה נשגבה, שכן בשו"ע משמע שהיו שני מוסדות מקום תפילה שהוא בית הכנסת ומקום לימוד שהוא בית המדרש" (שולחן ערוך אורח חיים הלכות בית הכנסת סימן קנה א').

המחבר הולך את כלל ישראל מבית הכנסת לבית המדרש אך עתה שבאו להם בברית יחד ואותו מקום נהפך הוא לבית המדרש ולא יצטרך המתפלל ללכת למקום לימוד שכן פעמים בעצלתיים ימך המקרה ואין הכל יצליחו ויעלו אבר כנשרים ולהתרומם על כמות החומר ולהגיע למקום לימוד אך אם תוך כדי כינוסם לתפילה יביאו בפניהם את דבר ה' זו הלכה הרי שהם יזכו למעלה יתרה ועל מהלך זה של חיבור תפילה ולימוד תורה כתב השו"ע: "וכל היוצא מבית הכנסת לבית המדרש והולך ללמוד זוכה ומקבל פני השכינה שנאמר ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלקים בציון".

אף אנו בצורבא חברנו יחדיו לאיחוד בתי הכנסת בישראל ולארגון העולמי של בתי הכנסת והקהילות האורתודוקסיות, לילך מחיל אל חיל ולערוך חוברת צורבא למועדים, ולאחריה יכתבו אי"ה חוברות צורבא לפרשה, שכן על כל פרשה יהיה מהלך הילכתי שילמד בשבתות וימים טובים עם המתפללים דבר דבור על אופנו כדרך הצורבא מהמקורות עד הלכה למעשה וכך תרבה הדעת בעם כמים לים מכסים".

וחפץ ה' בידינו יצלח להגדיל תורה ולהאדיר.

* מכון צורבא מרבנן הוקם לפני למעלה מעשור במטרה להנחיל את עולם ההלכה בעם ישראל. במשך השנים נפתחו למעלה מ-800 מרכזי "צורבא" בארץ ובעולם.

לאחרונה החל שיתוף פעולה של פרויקטים משותפים בין איחוד בתי הכנסת והקהילות בישראל והארגון העולמי של בתי הכנסת והקהילות האורתודוקסיות לבין מרכז ברקאי להכשרת רבני קהילות ופיתוח קהילות.

האירוע הראשון מתוכנן לקראת פורים, בחודש מרץ. יתקיים כנס שנתי לרבני קהילות גבאים ומנהיגי קהילה שיאורגן במשותף על ידי איחוד בתי הכנסת והקהילות בישראל, הארגון העולמי של בתי הכנסת והקהילות האורתודוקסיות ומרכז ברקאי. בכנס ישתתפו למעלה מ-250 רבנים, גבאים ומנהיגי קהילה.

בכנס ילמדו כלים כיצד לנהל את בית הכנסת בצורה מקצועית יותר.

את הכנס יפתחו בדברי ברכה מר דוד בן-נאה יו"ר איחוד בתי הכנסת והקהילות, הרב דוד פיין והרב שלמה סובול ראשי מרכז ברקאי, ועמיעד טאוב משנה לראש העיר מודיעין וחבר הנהלת איחוד בתי הכנסת.

בחלק הראשון של הכנס תועבר הרצאה על ידי הרב אברהם קריספין, רב קהילה בישוב אדם ומרבני מרכז ברקאי, בנושא "הרב - הגבאי - הקהילה - ומה שביניהם".

בחלק השני של הכנס תועבר הרצאה על ידי דני בלונדהיים, יועץ ארגוני, בנושא: "איך רותמים ומשכנעים אנשים בקהילה". בכנס תוגש ארוחת ערב ויחולק שי לכל גבאי.

בהמשך מתוכנן פרויקט משותף לאיחוד בתי הכנסת ומרכז ברקאי, ימי הכשרה לרבנים ומנהיגי קהילה שעלו ארצה. בין הנושאים הנלמדים יהיו זוגיות, בריאות הנפש, חינוך ילדים, נוער בסיכון ועוד.

אנו מקווים להמשיך שיתוף פעולה פורה ומועיל בין איחוד בתי הכנסת והקהילות ומרכז ברקאי.

ביקרא דאורייתא

ד"ר יעקב הדני

יו"ר המועצה העולמית לחינוך תורני - מעל"ת

דוד בן-נאה

יו"ר הארגון העולמי של בתי הכנסת והקהילות האורתודוקסיות